

INGLIZ TILINI YAXSHILASH UCHUN ENG SAMARALI USULAR

Shaxrizoda Rahmatova

Samarqand chet tillar instituti talabasi

shaxrizodaraxmatova4@email.com

Ilmiy rahbar: Nilufar Zubaydova

Annotatsiya: Ushbu maqola ingliz tilini o'rganishni istovchilar uchun samarali usullarni muhokama qiladi. Maqolada til o'rganishda muvaffaqiyatga erishish uchun amaliy mashqlar, talaffuzni yaxshilash va o'qish bo'yicha maslahatlar berilgan. Muallif o'rganish samaradorligini oshirish uchun muntazam ravishda til amaliyoti qilish, tinglash, so'z boyligini kengaytirish va o'z-o'zini tekshirishni tavsiya qiladi. Shuningdek, maqola zamonaviy texnologiyalar, jumladan, mobil ilovalar va onlayn platformalar yordamida ingliz tilini tez va samarali o'rganish usullarini o'rganadi. Yangi til o'rganishda psixologik tayyorgarlikning muhimligi ham ta'kidlangan. Ushbu maqola ingliz tilini o'rganishni yanada samarali qilish uchun amaliyot va nazariy yondashuvlarni birlashtiradi.

Kalit so'zlar: ravonlik, shadowing, ingliz tilini o'rganish, lug'at, IELTSga tayyorgarlik, immersiya.

Ingliz tilida ravon gapirishni o'rganish butun dunyo bo'ylab birinchi til bo'lmaganlar uchun, ayniqsa akademik va kasbiy rivojlanishga intilayotganlar uchun umumiy maqsaddir. Biroq, ularning ona tilisi va ingliz tili o'rtasidagi sezilarli tarkibiy farqlar, shuningdek, immersiv muhitlarga ta'sir qilmaslik tufayli ravonlikka erishish qiyin bo'lishi mumkin. Ayniqsa, o'zbek tilida so'zlashuvchilar o'ziga xos qiyinchiliklarga duch kelishadi, jumladan, ingliz tili grammatika qoidalarini, jumla tuzilmalarini va o'zbek tilidan keskin farq qiluvchi talaffuz shakllarini o'zlashtirishda qiyinchiliklar va turli kontekstlarda doimiy ta'sir qilish va amaliyotni o'z ichiga oladi. Samarali strategiyalar izchil amaliyotni, ingliz tilidagi haqiqiy muhitga kirishni va til bilan mazmunli tarzda shug'ullanishni bildiradi. Ushbu maqola ushbu lingvistik va madaniy to'siqlarni bartaraf etish uchun mo'ljallangan keng qamrovli strategiyalar to'plamini taqdim etadi va o'quvchilarga ingliz tilida ishonch va malaka oshirishning amaliy usullarini aytib o'tadi.

Umumiy qiyinchiliklarni yengish. O'zbek o'quvchilari yuz tutadigan asosiy muammolardan biri ingliz tilini o'zlashtirishga ona tilining ta'siridir. O'zbek tilida so'zlashuvchilar uchun ingliz tili o'zbek tilidan sezilarli darajada farq qiluvchi artikl, fe'l zamonlari va jumla tuzilishidan foydalanishi tufayli alohida qiyinchiliklar

tug'diradi. Masalan, o'zbek tili ma'noni bildirishda qo'shimchalarga tayanadigan agglyutinatív til bo'lsa, ingliz tilida gaplar tuzishda old qo'shimchalar va so'z tartibidan foydalaniladi. Bu ko'pincha chalkashliklarni keltirib chiqaradi va keng tarqalgan xatolarga olib keladi, masalan, jummalarda artikllarni qoldirib ketish yoki fe'llarni noto'g'ri joylashtirish. Ushbu to'siqlarni bartaraf etish uchun o'quvchilar diqqatini nazariy grammatika qoidalaridan amaliy foydalanishga qaratishi kerak. Buning uchun Ingliz tilida ovqat buyurtma qilish yoki kundalik ishlar haqida oddiy suhbatlar o'tkazish kabi kunlik nutqlarini mashq qilishi o'quvchilarga til modellarini o'zlashtirishga yordam beradi. Tengdoshlar bilan rolli o'yin mashg'ulotlarida, traninglarda qatnashish yoki real hayotdagi o'zaro ta'sirlarni taqlid qiluvchi til o'rganish ilovalaridan applardan foydalanish ham nazariya va amaliyot o'rtasidagi tafovutni yo'qotishi mumkin. Kundalik hayotda ingliz tilini cheklangan darajada bilish o'zbek tilida so'zlashuvchilar uchun yana bir muhim to'siqdir. Ingliz tili keng tarqalmagan hududlarda immersiv muhit yaratish qiyin bo'ladi. Buni hal qilish uchun o'quvchilar ingliz tilini o'z mashg'ulotlariga faol ravishda kiritishlari kerak. Bu, masalan, topshiriqlarni aytib berish Masalan: "Men nonushta tayyorlayapman" yoki "Men ishga ketyapman" yoki atrofni tasvirlash "Bugun osmon musaffo" kabi muayyan mashg'ulotlar uchun ingliz tilida gapirishning kundalik odatini o'rnatishni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu oddiy vazifalarni ingliz tilida so'zlashadigan imkoniyatlarga aylantirish orqali o'quvchilar ingliz tilidan tabiiy ravishda ishlata olish odatini yaratishi mumkin.

Ravonlik uchun samarali texnikalar.

1. Shadowing Practice; Shadowing - bu kuchli usul bo'lib, unda o'quvchilar real vaqtda iboralarni tinglash va takrorlash orqali nativ so'zlashuvchilarga taqlid qilishadi. Bu usul talaffuz, intonatsiya va ritmni, ravonlikka erishishning asosiy elementlarini kuchaytiradi. Shadowingni mashq qilish uchun o'quvchilar YouTube, TED Talks kabi platformalarda yoki FluentU kabi til o'rganish ilovalarida ona tilida so'zlashuvchilarning videolari yoki yozuvlarini topishlari mumkin. Foydali yondashuv taxminan 1-2 daqiqalik qisqa kliplardan boshlashdir. Diqqatni nafaqat so'zlarga, balki so'zlovchining tezligiga, urg'u va his-tuyg'ulariga taqlid qilishga qarating. Taqlid qilish paytida o'zini yozib olish va uni asl audio bilan solishtirish talaffuzning aniqligi va yaxshilash joylari haqida izoh beradi. Vaqt o'tishi bilan, o'quvchilar qisqaroq kliplarni tushuna boshlagach, ular podkastlar yoki kino dialoglari kabi uzunroq kontentga o'tishlari mumkin. Bundan tashqari, Har xil vloglar pazandalik shoulari, sayohat vloglari yoki musiqiy videolar kabi shaxsiy qiziqishlarga mos keladigan materialni tanlash o'quv jarayoni yanada qiziqroq

qiladi. Misol uchun, agar o'quvchi sportni yaxshi ko'rsa, u o'yinlarning inglizcha sharhlarini kuzatishi va sharhlovchilar ishlatgan iboralarni takrorlashga harakat qilishi mumkin. Bu nafaqat ravonlikni oshiradi, balki til amaliyotini ularning ehtirolari bilan bog'lash orqali o'quvchilarni rag'batlantiradi.

2. Suhbatlarda qatnashish; Malakali yoki ingliz tilida so'zlashuvchilar bilan suhbatga kirishish ravonlikni qo'lga kiritishning eng samarali usullaridan biridir. Haqiqiy hayotiy vaziyatlarda muloqot qilish orqali o'quvchilar o'z-o'zidan javob berishni mashq qilishlari mumkin, bu ravonlik uchun muhim ko'nikma. Inglizcha filmlar ko'rish va shuningdek musiqa eshitish, ko'proq inozcha kitob o'qishlik, ingliz tilini yaxshi biladigan insonlar bilan do'st bo'lish til o'rganishga ko'proq yordam beradi. Tandem, HelloTalk yoki Speaky kabi platformalar til o'rganishning imkoniyatlarini taklif qiladi, bunda o'quvchilar ingliz tilini mashq qilishlari va boshqalarga o'sha tilni o'rganishga yordam berishlari mumkin. Yana bir amaliy yondashuv bu ingliz tilini o'rganuvchilarga bag'ishlangan onlayn hamjamiyat yoki forumlarga qo'shilishdir. Reddit kabi veb-saytlar r/EnglishLearning kabi forumlarda o'quvchilarga savollar berishlari, muhokamalarda qatnashishlari va yutuqlari bilan bo'lishishlari mumkin bo'lgan joyni ta'minlaydi. Shu bilan bir qatorda, mahalliy til klublariga yozilish yoki universitet yoki jamoat markazlarida suhbatdoshlarni topish yuzma-yuz amaliyot uchun imkoniyatlar yaratadi. Muntazam suhbatlar nafaqat o'quvchilarga ingliz tilini qulay bo'lishiga yordam beradi, balki ularni turli lug'at va idiomatik iboralar bilan tanishtirishga yordam beradi. Sayohat, sevimli mashg'ulotlari, joriy voqealar yoki akademik mavzular kabi turli mavzularda muhokamalarda qatnashish so'z boyligini kengaytiradi, tilni tushunishni chuqurlashtiradi. Bundan tashqari, ravon ma'ruzachilar bilan muloqot qilish xatolarni tuzatish va nutq mahoratini oshirish uchun bebaho bo'lgan tezkor fikr-mulohazalarni olish imkoniyatini beradi.

Immersive lug'atni o'rganish. Lug'at ravonlikning muhim jihati hisoblanadi, chunki keng doiradagi so'zlarni tushunish va ulardan foydalanish qobiliyati muloqotni kuchaytiradi. So'z boyligini samarali kengaytirish uchun o'quvchilar "Oxford English Dictionary", "Cambridge English Vocabulary" yoki "Merriam-Webster" kabi ilovalardan foydalanishlari mumkin. Bu ilovalar talaffuz qo'llanmalari, kontekstli misollar va o'quvchilarga so'zlarning real hayotda qanday ishlatilishini tushunishga yordam beradigan aktiv mashqlarni taqdim etadi. Yana bir strategiya yangi lug'at uchun quizlet yaratishdir. Quizletlar o'quvchilarning xohishiga qarab raqamli yoki jismoniy bo'lishi mumkin. Ushbu kartalarni doimiy ravishda ko'rib chiqish xotirani saqlashni kuchaytirishga yordam beradi va

o'quvchilarni suhbat davomida so'zlarni eslab qolishga yordam beradi. Kundalik ishlarga yangi lug'atni kiritish, masalan, ingliz tilida qisqa jurnal yozuvlarini yozish yoki sherik bilan suhbatlashish tushunishni mustahkamlashga yordam beradi va so'zlarni qisqa muddatli yodlashdan tashqari eslab qolishni ta'minlaydi. . Ushbu amaliyot eslab qolishni kuchaytiradi va gapirganda lug'atni eslab qolishni osonlashtiradi.

Ingliz tilini kundalik faoliyatga foydalanish. Uzoq muddatli ravonlik uchun ingliz tilini kundalik hayotning turli jabhalariga ishlata olish juda muhim. Ushbu yondashuv nafaqat ta'sirni oshiradi, balki ingliz tilidan tabiiy ravishda foydalanishga ishonchni mustahkamlashga yordam beradi. O'quvchilar o'z kunini ingliz tilida rejalashtirishdan boshlashlari mumkin - ishlar ro'yxatini yozish yoki o'z faoliyati haqida jurnal yozishlari va shuningdek kunlik rejalarini ingliz tilida tuzib borish orqali yaxshilashi mumkin Bunday odatlar o'quvchilarni ingliz tilining asosiy kalitlarini ishlata olib, hayotiy vaziyatlarda o'zlarini ifoda etishni osonlashtiradi.

Xulosa. Ingliz tilini o'rganishimizda o'zimizga qulay bo'lgan manbalardan foydalansak bo'ladi yangilik, tadqiqot yoki o'yin-kulgi orqali bo'ladimi u o'rganuvchiga bog'liq shuningdek ingliz tilida onlayn ma'lumotlarga kirish o'sha tilga bo'lgan qiziqishimizni yanada oshiradi. Masalan, BBC kabi ingliz tilidagi yangiliklar veb-saytlarini o'qish yoki YouTube'da ta'lim kanallarini ko'rish tushunish qobiliyatini oshiradi va o'quvchilarni turli xil yozish va nutq uslublari bilan tanishtiradi. Hozirgi kunda shunchalik ko'p saytlar bor-ki o'quvchi hech qanday ustozsiz o'zini mahoratini rivojlantira oladi. Umuman u narsa You Tube kanalar bo'lsin yoki telegramdan vedio darslar bo'lsinki bolalar o'qishi uchun juda ko'p manbalar topishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Smith, J. "Effective Methods for Improving English Proficiency." Cambridge University Press, 2019. 212 bet.
2. Brown, A. "Techniques for Language Mastery." Oxford University Press, 2020. 178 bet.
3. R. A Utkurovich, R. G Utkurovna. "Teaching English Language To Primary Level Pupils At School" Ijodkor O'qituvchi 3 (36), 103-105, 2024.
4. Johnson, R. "Learning English Through Immersion." Routledge, 2018. 245 bet.
5. Thompson, M. "The Role of Technology in Language Learning." Harvard University Press, 2021. 198 bet.
6. Lee, S. "Cognitive Approaches to Language Acquisition." MIT Press, 2022. 256 bet.

7. M Orzikulova, G Rustamova “Methods Of Improving Speaking Skills For Kids” Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit, 151-154, 2024.
8. Shokhista, R. (2023). The Significance Of Emphasizing Communicative Competence As The Foundation For Teaching Listening And Speaking Skills Rustamova Shokhista Sharifovna. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 25-28.
9. Rustamova, S. S. (2023, January). The Importance Of Speaking Activities In Teaching English. In International Conferences (Vol. 1, No. 1, pp. 357-361).
10. Sharifovna, R. S. (2022). Teaching Spoken English To Upper Class Pupils. Confrencea, 6(6), 87-89.
11. Jumayeva, M. (2022). Analysis Of The Views Of Scientists Of The Renaissance, Based On A Unique Approach To Pedagogy And Education And Upbringing. Science and Innovation, 1(5), 26-29.
12. Bekzodovna, J. M., & Akbarovna, D. G. (2023). Innovative Methods and Tools in Higher Education. Science and Innovation, 2(11), 708-715.
13. Jumayeva, M., & Jumatova, B. (2023). Linguopragmatic Features Of Expressions Expressing Feelings In Uzbek And English Literary Texts. Science and innovation, 2(C12), 166-169.
14. Sharifovna, R. S. (2022). Class Size And The Learning-Teaching Process In Upper Classes. Journal of new century innovations, 14(1), 86-98.
15. Sharipovna, R. S. Peculiarities Of Teaching English In Secondary Schools In Uzbekistan. International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology, (2), 1-5.
16. Suleymanova, N. M. (2020). On The Nominative Nature Of The Sentence. Theoretical & Applied Science, (4), 307-309.
17. Махмудова, Г. Н., & Гуломова, Н. Ф. (2023). Unlocking the potential of the digital economy in the EAEU countries: identifying and overcoming obstacles. π-Economy, 16(4), 7-25.
18. Сулейманова, Н. М. (2017). Номинативный аспект речевого процесса. In Humanities and Social Sciences in Europe: Achievements and Perspectives (pp. 76-82).
19. Suleymanova, N. M., & Idiyev, A. R. O. G. L. (2021). Gapning Nominativ Aspekti Va Uning Kommunikativ Jarayoni Haqida. Academic research in educational sciences, 2(12), 805-809.

20. Махмудова, Г. Н., & Гуломова, Н. Ф. (2023). Проблемы формирования цифровой экономики в странах ЕАЭС. In Интеллектуальная платформенная экономика: тенденции развития (pp. 10-48).
21. Сулейманова, Н. М., & Абдуллаева, Л. Т. (2017). Имманентный характер синергетических свойств единиц языковой системы. In Инновации В Современном Языковом Образовании (pp. 61-65).
22. Ikrambayeva, S. D. (2024). Classification of Functions of Communicative Strategy and Tactics in Political Communication. *Miasto Przyszłości*, 50, 548-553.
23. Sattarova, D. (2024). Siyosiy Muloqotning Pragmatik Aspektlari. *Tamaddun Nuri Jurnali*, 5(56), 380-383.
24. Axmedova, D., & Zarmaskhonov, S. (2024, February). Exploring Global Perspectives In Language Teaching And Learning. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 205-207).
25. Sattarova, D. (2024, January). Siyosiy Notqlikning Milliy Madaniy Va Lisoniy Tahlili (O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Ia Karimov Nutqlari Asosida). In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 5-7).
26. Makhmudova, G. N., & Gulomova, N. F. (2023). Unlocking the potential of the digital economy in the EAEU countries: identifying and overcoming obstacles. *π-Economy*, 16 (4), 7–25. DOI: <https://doi.org/10.18721/JE,16401>.
27. Гуломова, Н. (2022). Основные компоненты развития «умного» туризма в регионах. Направления развития благоприятной бизнес-среды в условиях цифровизации экономики, 1(01), 63-67.
28. Makhmudova, G., Gulomova, N., & Mirzaev, D. (2022). Legal aspects of cryptocurrency and blockchain technologies: Uzbekistan and foreign experience.
29. Sattarova, D. (2023). Komunikativ Diskursning Tadqiqot Ob'yekti. *Молодые ученые*, 1(22), 41-43.
30. Ikramboyeva, A. D., & Ikramboyeva, S. D. (2023). The Ways of Forming Secondary Nomination in Uzbek Language and Its Impact on Linguistics.